úřadu v Malackách z 20. listopadu 1930 výslovně, že vykonává dozor nad školou a že ji tedy spravuje. Jest proto míti za to, že vydržovatelem školy jest obec církevní.

Podle §§ 6 a 7 zák. čl. XXVII:1907 jest vydržovatel církevní školy povinen vypláceti svému učiteli plat. Učitel je v právním a služebním poměru ke školské stolici. Na tomto právním stavu nemění nic ani skutečnost, zda a pokud přispívá na udržování školy té obec místní. Otázka tohoto přispívání místní obce je výhradně otázkou právního poměru mezi obcí politickou a mezi církví a nemůže učitelská osoba z tohoto poměru dovozovati žádná práva pro sebe. Naopak může své platové nároky uplatniti toliko vůči svému služebnímu pánu representovanému školskou stolicí, a to i tehdy, hradí-li výlohy na školu tu obec politická. Mohl tudíž i st-l jako učitel církevní školy ludové uplatňovati svůj nárok na poskytnutí t. zv. správcovského přídavku podle § 15 zák. č. 104/26 nikoliv přímo vůči politické obci, nýbrž jen proti školské stolici. Nemohlo býti tudíž nař. rozhodnutím porušeno jeho subj. právo, když bylo vysloveno, že st-li nárok vůči politické obci nepřísluší.

Č. 10.561.

Samospráva obecní: I. Zákon č. 77/27 Sb. neomezuje obec, aby výši přirážek vypočetla pouze na základě úroků a splátek, které se stanou splatnými teprve v rozpočtovém roce; zákon naopak chce obci umožniti, aby při tom přihlížela i k nedoplatkům na úrocích a splátkách z let dřívějších, pokud jsou dány ostatní předpoklady odst. 5 § 1. — II. Pro určení výše nejvýše přípustné přirážky ve smyslu § 1 odst. 5 zák. č. 77/27 rozhoduje jedině potřeba v dotyčném správním roce pro úroky a splátky ze zápůjček, až do platnosti tohoto zák. platně uzavřených, pojatá pravoplatně do obecního rozpočtu.

(Nález ze dne 23. května 1933 č. 17.983/32.)

Věc: Firma Bodener Kohlenwerke Aktiengesellschaft v D. (adv. Dr. Kar. Grünbaum z Prahy) proti zemskému výboru v Praze o obecní přirážky.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušují pro nezákonnost.

Důvody: Obecní zastupitelstvo v H. usneslo se dne 13. listopadu 1927, resp. dne 11. listopadu 1928, že bude vybírati na léta 1928, pokud se týče 1929, 103%ní přirážku k dani domovní a 300%ní přirážku k ostatním daním přirážkám podléhajícím.

Odvolání stěžující si společnosti byla osk-í ve F., v dalším postupu instančním pak nař. rozhodnutími zamítnuta a to, pokud jde o rok 1928, z těchto důvodů: »Předmětem sporu vzneseného společností jest otázka přípustnosti 300% obecní přirážky k daním kromě činžovní s hlediska ustanovení § 1 al. 5 zák. č. 77/27. Společnost vytýká především, že obec počítá při kalkulaci výše přirážkové s příliš nízkým základem daňovým. Konaným šetřením bylo zjištěno, že jen výdělková daň zvláštní činila pro rok 1926 v obci H. 97.466 Kč (t. zv. neredukované tangenty). Vzhledem k snížení sazby této daně výdělkové z 10% na 8% lze počítati jen

s částkou 77.973.23 Kč, jako s nejvyšší možnou přirážkovou základnou u této daně pro rok 1928. Podle výkazu berního úřadu ze 4. května 1929 činí pozemková daň podle nové sazby berní reformy celkem částku 5.685.20 Kč, všeobecná výdělková daň 5.018 Kč. S připočtením částky shora uvedené per 77.973.23 Kč jako zvláštní daní výdělkovou činí úhrnný předpis daňový částku 88.676.43 Kč. K tomuto úhrnu lze připočísti ještě částku 10 Kč z titulu daně rentové, a dále úhrn daně činžovní v částce 10.029 Kč, kterážto daň ovšem vzhledem k zvláštní limitaci svojí podle ustanovení al. 3 § 1 zák. č. 77/27 nemůže býti plně využita k úhradě potřeby služby úrokové a umořovací. Lze tedy celkový předpis daňový, který přichází v úvahu pro obtížení přirážkou 300%, odhadovati v r. 1928 na částku 88.686.43 Kč.Otázkou další jest, co rozuměti jest potřebou na úroky a splátky zápůjček obecních do 31. července 1927 uzavřených. Zem. výbor ve shodě s oběžníkem býv. zsv-u č. 601/II/1928 jest toho názoru, že do potřeby služby úrokové nutno počítati též pasivní nedoplatky z roku minulého. Než i v tom případě, že nepočítá se s nedoplatkem na úroky a úmor zápůjček z let minulých, jest potřeba na obecní dluhy, která měla v rozpočtu na rok 1928 dojíti úhrady dle platných závazků obce tak vysoká, že již takto zjištěná potřeba opravňuje k tomu, aby obec v r. 1928 300% přirážku vybírala. Činíť anuita ze zápůjčky obecní u Spořitelního a záložního spolku ve F. na stavbu školy 22% z původního kapitálu, a to podle klausulovaného dluhopisu z 12. října 1922. Poněvadž kapitál činí částku 950.000 Kč — jak obec vykazuje v seznamu zápůjček — činila by anuita (úrok a úmor dohromady) částku 209.000 Kč. Podle klausulovaného dluhopisu z 21. října 1922 mají činiti úroky ze zápůjčky u Spořitelního a záloženského spolku v G. na stavbu školy v původní částce 500.000 Kč ročně 6¾% ze zbytku; to by činilo koncem roku 1927 ze zbývající částky 293.956.35 Kč 19.842.05 Kč, úmor by činil 100.000 Kč, úhrnem tedy 119.842.05 Kč. Dohromady činily by tedy úrok a úmor dle schválených dluhopisů (209.000 Kč plus 119.842.05 Kč) 328.842.05 Kč. Tyto anuity obec ovšem neplatí a zařazuje do rozpočtu též nižší potřebu na úrok a úmor zápůjčky, na základě dohody s peněžními ústavy. Než pokud není dozorčím úřadem schválena změna modalit, za kterých byla původní zápůjčka uzavřena, jest roční potřebu na úrok a úmor počítati dle dosavadního stavu platného. Poněvadž pak tento stav přišel k místu usnesením obecního zastupitelstva, které nabylo právní moci, jest shledati veškeré požadavky, aby počítáno bylo s menší potřebou na dluhy, za prekludovány. Výnos 103% přirážky k dani činžovní podle shora uvedeného základu bude v roce 1928 činiti asi 10.329.87 Kč. Odečte-li se tento výnos od potřeby na anuity dle hořejšího v částce 328.842.05 Kč, zbývá celkem 316.527.98 Kč, k úhradě čehož nestačí ani 300% přirážka ze základu 88.676.43 Kč. Při tomto výpočtu vyplývá tedy 300% přirážka, když se počítá jen s běžnou náležitostí na úroky a úmor a nikoli též s nedoplatky.«

Své rozhodnutí ohledně roku 1929 odůvodnil žal. úřad takto:

»Předmětem sporu, vzneseného akciovou společností jest otázka přípustnosti 300% přirážky k daním přímým kromě činžovní s hlediska ustanovení odst. 5 § 1 zák. č. 77/27. Poněvadž pozemková daň činí podle výkazu berního úřadu ze 4. května 1928 částku 5.685.20 Kč, výděl-

ková všeobecná 5.018 Kč, rentovou daň lze pak odhadnouti částkou 10 Kč, činí úhrn přímých daní 88.686.43 Kč, kromě činžovní daně, která činí 10.029 Kč. Z týchž důvodů, které uvedeny jsou v rozhodnutí prvém, jest výpočet potřeby na úrok a úmor pro rok 1929 provésti takto: 1. Anuita 22% z kapitálu 950.000 Kč (zápůjčka u Spořitelního a zálož. spolku ve F.) činí 209.000 Kč. 2. 6¾%ní úrok ze zbytku zápůjčky v částce 255.432.66 Kč (zápůjčka u Spořitelního a zálož. spolku v G.) činí 17.341.70 Kč, úmor 100.000 Kč, úhrnem 326.241.70 Kč. Výnos 103% přirážky daně činžovní činí 10.329.87 Kč. K úhradě částky Kč 315.911.83, která zbývá po odpočtu výnosu přirážky daně činžovní od celkové potřeby na úrok a úmor, 300% přirážka obecní ani nepostačí. Z úvahy této jest vidno, že přirážka 300% pro rok 1929 jest zákonem odůvodněna.«

O stížnostech, podaných na tato rozhodnutí, uvážil nss:

Stížnosti uplatňují v podstatě, že při výpočtu nejvýše přípustné přirážky ve smyslu odst. 5 § 1 zák. č. 77/27 jest hleděti jen k úrokům a splátkám dotyčného správního roku bez ohledu na povinnosti nastalé v letech dřívějších; avšak i kdyby se mělo k nim přihlížeti, mohly by přijíti v úvahu jen skutečné potřeby v dotyčném rozpočtovém roce, nikoliv potřeby, vyplývající z původních ustanovení smlouvy o zápůjčce, pozměněných později dohodou s dotyčnými věřiteli. V každém případě jest od náležitostí pro zúrokování a umořování zápůjček odečísti aktivní nedoplatky z let dřívějších. Výkaz berního úřadu nebyl ostatně st-lce dán k vyjádření.

Nss shledal stížnosti důvodné.

Odst. 5 § 1 zák. č. 77/27 stanoví, že nestačí-li úhrada rozpočtená z obecních přirážek podle sazeb uvedených v odst. 1 a 2, pokud se týče 3. § 1 téhož zák. k úplné úhradě úroků a splátek ze zápůjček, platně uzavřených obcí do dne platnosti tohoto zák., jest vybírati přirážky nad sazby, stanovené v odst. 1 v takové výši, aby potřeba tato byla kryta, avšak nejvýše přirážky obecní do sazby 300%. Tímto předpisem je stanovena formule pro výpočet přirážek, které jest v obci v tom kterém roce vybírati.

Stížnosti mají za to, že je při výpočtu výše přirážky podle cit. ustanovení zák. přihlížeti jen k úrokům a splátkám, připadajícím na dotyčný rozpočtový rok, nikoliv k nedoplatkům z let dřívějších. Nss tento názor nesdílí. Zákon mluví všeobecně o »úhradě úroků a splátek ze zápůjček«. Slovy »úroky a splátky« nelze ani podle jejich všeobecného významu v obyčejné mluvě, ani se stanoviska rozpočtového rozuměti pouze úroky a splátky, jichž splatnost nastane teprve v rozpočtovém roce. Ani ze souvislosti s ostatními ustanoveními zákona, ani z účelu onoho ustanovení nelze vyčísti, že by zákon měl na mysli pouze úroky a splátky posléze uvedené. Naopak všeobecné znění zák. nasvědčuje tomu, že zák. č. 77/27 — na rozdíl od pozdějšího zák. č. 169/30, který mluví v § 1 odst. 5 výslovně o »potřebě na úroky a splátky, připadající na běžný rozpočtový rok« —, nechtěl omeziti obce, aby výši přirážek vypočetly pouze na základě úroků a splátek, které se stanou splatnými teprve v rozpočtovém roce, nýbrž měl obcím umožniti, aby při tom přihlížely i k nedoplatkům na úrocích a splátkách z let dřívějších, pokud jsou dány ostatní předpoklady odst. 5 § 1.

Stížnosti uplatňují dále, že žal. úřad nepřihlížel k námitce odvolání, že nutno od spotřeby pro úroky a splátky odečísti aktivní nedoplatky na přirážkách. Jest pravda, že žal. úřad na stejnou námitku odvolání zvláště nereagoval. Ježto však odvolání zamítl v celku, jest patrno, že neshledal ani tuto námitku důvodnou.

Nss nemohl stížnostem přisvědčiti ani pokud brojí věcně proti tomuto stanovisku žal. úřadu, neboť odst. 5 § 1 mluví pouze o potřebě k úplné úhradě úroků a splátek a nenařizuje, že by se potřeba měla snížiti o aktivní nedoplatky na přirážkách. Paragraf 7 tohoto zák., na který stížnost poukazuje, nejedná o aktivních nedoplatcích na přirážkách, t. j. o dluzích poplatníků z let dřívějších, které v rozpočtovém roce budou zapraveny, nýbrž o přeplatcích, které obec v rozpočtovém roce obdrží od finančního úřadu z důvodu, že v dotyčném roce bylo obci v důsledku ustanovení odst. 1 v prvních deseti měsících vyplaceno méně, než obnášel skutečný příjem z obecních přirážek.

Pokud stížnosti in eventum uplatňují, že základem pro výpočet přirážky jest pouze skutečná potřeba pro úroky a splátky, nastalá v dotyčném správním roce, a nikoliv to, co by obec měla platiti na základě původních smluv o zápůjčkách, uvážil nss:

Jaká potřeba v dotyčném rozpočtovém roce k takovému účelu jest vyžadována, jest patrno z obecního rozpočtu. Je ovšem možno, že fakticky bylo rozpočteno více neb méně než obec v dotyčném správním roce k zmíněnému účelu bude potřebovati. Jest pak věcí poplatníků, aby v opravném prostředku proti usnesení o rozpočtu proti takovému nesprávnému preliminování se bránili; po případě mohla by úprava této položky býti předmětem úředního zákroku úřadu dozorčího ve smyslu odst. 7 § 3, pokud se týče odst. 5 § 10 cit. zák. Rozhoduje tedy pro určení výše nejvýše přípustné přirážky ve smyslu odst. 5 § 1 zák. č. 77/27 jedině potřeba v dotyčném správním roce pro úroky a splátky ze zápůjček, platně uzavřených až do platnosti tohoto zákona, do obecního rozpočtu pravoplatně pojatá.

V daném případě vložila obec pro zúrokování a umořování dluhů do rozpočtu na rok 1928 pod A b XII položku 223.265 Kč a do rozpočtu na rok 1929 položku 251.265 Kč, kteréžto částky obec měla, jak žal. úřad uvádí, platiti v těchto letech na základě ujednání s dotyčnými peněžními ústavy. Ze správních spisů není patrno, že by na těchto cifrách vyššími úřady byly provedeny nějaké změny. Mohlo tedy při rozpočtu nejvýše přípustné přirážky býti použito jen těchto cifer. Podle přirážkové základny, z níž úřad vycházel (pro rok 1928 částkou 88.676 Kč 43 h a pro rok 1929 částkou 88.686 Kč 43 h), činil by výnos 300%ní přirážky 266.029 Kč 29 h, resp. 266.059 Kč 29 h, tedy více než rozpočtená potřeba na úroky a splátky ze zápůjček. Jestliže žal. úřad přes to zamítl odvolání, směřující proti usnesení o vybírání 300%ní přirážky pro oba roky, jednal proti ustanovení § 1 odst. 5 cit. zák., jenž dovoluje obcím vybírati přirážku nad 200% jen do té výše, aby potřeba úplné úhrady úroků a splátek byla dosažena.

Č. 10.562.

Živnostenské právo: Úřad živnostenský není povinen odepříti schválení živn. provozovny z důvodu, že její zřízení se příčí regu-